

Celní právo – CLO

Pojem a historie

Dana Šramková

Co je to celní právo?

- Jednoduchá otázka.
- Složitá a nejednotná odpověď.

V podmínkách EU

Různé názory i v rámci odborné veřejnosti:

- Součást FP?
- Součást SP?
- Součást práva mezinárodního obchodu?
- Součást práva EU?

 Tedy:

- Existuje vlastně „celní právo“?

USA?

- Taxes imposed on imports and exports;
- the United States Constitution prohibits Congress from imposing taxes on goods exported from a state.
- Also called duties.

CLO: Pojem

- **Charakteristika:**

- Povinná platba sui generis
- Stanovená právními předpisy
- Vybírána v přímé souvislosti s přechodem zboží přes st. hranici
- Od osob,
 - které zboží dováží/vyváží či
 - pro které je zboží dováženo/vyváženo

CLO: Pojem

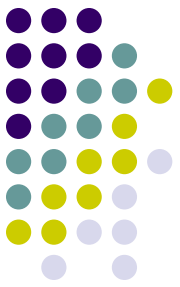

- **Veřejná dávka, jež se platí za zboží, které přechází přes celní hranice určitého státu**

Clo vs. mýto

- **Mýto** – předchůdce cla
 - mělo soukromoprávní charakter
 - vazba na použití konkrétní komunikace (cesty, mostu)
- **Clo**
 - veřejná dávka (výtěžek panovníkovi)
 - rozhodná skutečnost pro vyměření cla: přechod zboží přes hranici, druh, množství, původ zboží

Clo vs. daň

- Clo - dávka ne/odlišná od daně ?
 - ? Jaké je členění fiskální části finančního práva:
 - Clo vs. „daň“ sensu stricto
 - ? Clo z pohledu § 2 odst. 3 daňového řádu:
 - Clo vs. „daň“ sensu lato

Daní se pro účely tohoto zákona rozumí

- a) peněžité plnění, které zákon označuje jako daň, **clo** nebo poplatek,
- b) peněžité plnění, pokud zákon stanoví, že se při jeho správě postupuje podle tohoto zákona,
- c) peněžité plnění v rámci dělené správy.

Historie

- Antické Řecko a Řím:
 - clo tranzitní a clo námořní (Portorium)
 - blízké mýtu
- Středověk:
 - clo nejprve tzv. královský regál
 - postupně i šlechta, města, kláštery

Historie – cla na našem území

- Clo – **ungelt** (povinný sklad zboží)
- Vazba nejprve na dosažení (většího) města ve vnitrozemí (Praha – Týnský dvůr)
- Výsadní postavení Prahy do 16. stol.
- 18. stol. – tereziánské reformy: zrušení vnitřních cel

Historie – 20. století

- V Československu od 1919 platil celní a monopolní řád z r. 1835 (postupně navyšovány přírážky k celním sazbám)
- 1927 Mezinárodní úmluva o zrušení dovozních a vývozních cel, k níž jsme přistoupili
- 114/1927 Sb. – tzv. Martincův zákon
- Opětovné restriktce v době hosp. krize a války
- Po osvobození návrat k předválečnému stavu
- Po 1948 celní správa převedena z MF na finanční odbory Národ. výborů a dílem na SNB, dle mezin. závazků (GATT 1948) ale nemohla být zrušena

Historie – 20. století

- Monopol zahr. obchodu (1948, 1974)
- Po 1989 novelizace stávajícího zákona, neúspěšné
- 1993 nový celní zákon (13/1993 Sb.)

Celnictví

Definice:

Plnění úkolů orgány celní správy:

- Dle celních předpisů
- Dle dalších předpisů (správa daní, ...)
- Blíže viz dále

Význam celnictví v ČR dnes

- Přechody z EU do zahraničí v ČR:
 - mezin. letiště, vylívací pošta
- Přeprava zboží v režimu tranzit vylívaného až v ČR
- Vývozy z ČR zásadně proclívány u vnitrozemského CÚ
- Svobodná pásma, svobodné sklady uvnitř unie

Mezinárodní smlouvy

- **ustavující zóny volného obchodu:**
 - skupina dvou nebo více celních území
 - NAFTA, ESVO, CEFTA
- **o zřízení celní unie:**
 - nahrazení dvou nebo více celních území jediným celním územím
- **Všeobecná dohoda o clech a obchodu – GATT 1994**

Právní úprava EU – zejména:

- Nařízení EP a Rady (ES) č. 450/2008, kterým se stanoví celní kodex Společenství (**Modernizovaný celní kodex**) – ustanovení budou nabývat účinnosti postupně v následujících letech
- Nařízení Rady (EHS) č. 2913/92, kterým se vydává **celní kodex Společenství** - další slidy v zásadě dle tohoto předpisu
- Nařízení Komise (EHS) č. 2454/93, kterým se provádí nařízení Rady (EHS) č. 2913/92, kterým se vydává celní kodex Společenství
- Nařízení Rady (EHS) č. 918/83, **o systému Společenství pro osvobození od cla**
- Nařízení Rady (EHS) č. 2658/87 **o celní a statistické nomenklatuře a o Společném celním sazebníku** (na jeho základě vydán Integrovaný tarif EU - TARIC)

Bliže viz např.: <http://www.cs.mfcr.cz/CmsGrc/Obchod-se-zbozim/Celni-predpisy/Evropske-spolecenstvi/>

Další evr. předpisy – dodržované jako závazné

- Zařazování zboží do čísel. kódů dle Kombinované nomenklatury ES:
 - Dle Harmonizovaného systému a Vysvětlivek
 - Tyto spravuje Světová celní organizace (World Customs Organization) – viz doporučené [www stránky](#)
- Pozn.: Pozor na případnou retroaktivitu, např. u ochranných opatření (antidumpingová cla) – Nařízení Rady (ES) č. 384/96, ale i nově (2010)

Právní úprava ČR – zejména:

- **celní zákon** č. 13/1993 Sb.
(po novelizaci zbyla jen ustanovení, která nejsou duplicitní s předpisy EU)
- zákon č. 185/2004 Sb., **o celní správě ČR**
(viz samostatná prezentace)

Funkce cla

- **Fiskální:**
 - příjem rozpočtu
 - po vstupu do EU pokles (členskými státy navíc zůstává jen část – 25%)
- **Obchodně-politická:**
 - nástroj hospodářské politiky
 - význam při vyjednávání